

MUISTIO

1 (3)

8.11.2023

Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n lausunto hallituksen esityksestä uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 5 §:n muuttamisesta
HE 53/2023 vp

Elinkeinoelämän keskusliitto EK Eduskunnan talousvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua otsikkoaiheessa.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK on sitoutunut EU:n ja Suomen ilmastotavoitteisiin sekä 1,5 asteen ilmastopolitiikkaan. Elinkeinoelämä on muun muassa laajalla tiekarttatyöllään vahvasti tavoittelemassa Suomen hiilineutraalisuutta vuodelle 2035. Tiukatkin ilmastotavoitteet on mahdollista saavuttaa yritysten kilpailukyky ja kansalaisten ostovoima säilyttäen Suomessa ja Euroopassa, mutta politiikkaohjauksen on oltava johdonmukaista ja ennakoitavaa.

Elinkeinoelämä painottaa, että samalla kun päästöjä vähennetään, on huolehdittava yritysten mahdollisuudesta investoida ja pärjätä kansainvälisessä kilpailussa. Liikkumisen kustannuksilla on olennainen merkitys tavaralogistiikalle ja henkilöliikenteelle kaikilla toimialoilla. Päästöjä on vähennettävä kustannustehokkaasti, markkinaehtoisesti ja teknologianeutraalisti.

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan uusiutuvien polttoaineiden edistämisestä liikenteessä annetun lain (jäljempänä jakeluvelvoitelaki) mukaista jakeluvelvoitetta alennettaisiin 13,5 prosenttiin vuonna 2024. Vuosina 2025–2027 jakeluvelvoitetta nostetaan maltillisesti asteittain siten, että vuonna 2025 taso on 16,5 prosenttia, vuonna 2026 19,5 prosenttia ja vuonna 2027 22,5 prosenttia. Ns. kehittyneimpien jakeiden lisävelvoitetta nostetaan nykyisestä kahdesta prosentista vuonna 2025 kolmeen prosenttiin ja vuonna 2026 neljään prosenttiin.

EK:n lausunto

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää hallitusta määrätietoisista toimista liikenteen ja logistiikan kustannusten alentamiseen yritysten kilpailukyvyn ja kuluttajien ostovoiman parantamiseksi Venäjän

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 · Eteläranta 10, 00131 Helsinki · Puhelin 09 42020
etunimi.sukunimi@ek.fi · www.ek.fi · Y-tunnus 1902799-1 · Kotipaikka Helsinki

Vihreä kasvu
Janne Peljo

8.11.2023

hyökkäyssodan seurauksena aiheutuneen poikkeuksellisen voimakkaan hintainflaation keskellä. Käynnissä oleva hintainflaatio laajemmin ja energiatuotteissa ovat haastavia kuluttajille, kuljetusyrityksille ja niiden asiakkaille ja aiheuttavat osaltaan painetta Suomen logistiselle kilpailukyvyille sekä kansantalouden suotuisalle kehitykselle.

EK pitää tärkeänä, että politiikkaohjaus niin yleisesti kuin ilmastopolitiikan osalta on johdonmukaista ja ennakoitavaa. Elinkeinoelämän näkökulmasta ennakoitavuus on tärkeää toimijoiden taloudellisen suunnittelun tueksi, sillä pitkän aikavälin investointipäätöksiä valmisteltaessa ja tehtäessä joudutaan arvioimaan yhtäaikaaisesti useita tulevaisuuden markkinaolosuhteisiin liittyviä epävarmuuksia. Jakeluvelvoitelain toistuvat muutokset eivät ole omiaan tukemaan investointiympäristön ennakoitavuutta. Ennakoitavuutta lisää lähivuosina se, että hallitusohjelmaan on kirjattu jakeluvelvoitteen tasot vuosille 2025-2027.

EK on sitoutunut Suomen ja EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamiseen. Hallituksen esityksessä todetaan, että ”Jakeluvelvoite on keskeisin liikenteen hiilidioksidipäästöjen alentamisen keino, ja siihen tehtävät muutokset vaikuttavat suoraan sekä liikenteen että koko taakanjakosektorin päästövähennystavoitteiden saavuttamiseen. Jakeluvelvoitteen vuotta 2024 koskeva lasku 28 prosentista 13,5 prosenttiin lisäisi liikenteen päästöjä noin 1,6 miljoonalla CO2 tonnilla.”

EK huomauttaa, että EU:n uudistetun taakanjakoasetuksen mukaan Suomen taakanjakosektorin päästövähennysvelvoite vuodelle 2030 on 50 prosenttia verrattuna vuoteen 2005. Toistaiseksi ei ole tiedossa, millä keinoin vastaavat päästövähennykset liikenteessä ja laajemmin taakanjakosektorilla voitaisiin saavuttaa, etenkin kun Suomelle EU:n taakanjakosektorin 2030 päästövähennystavoitteiden saavuttamista voidaan muutenkin pitää haastavana. Hallituskauden aikana käynnistetään liikenteen verotuksen ja rahoituksen kokonaisuudistus. EK korostaa, että päästöjen vähentämisessä tieliikenteelle ei tule kohdentaa veron korotuksia tai uusia veroja tai maksuja.

Hallituksen esityksessä todetaan, että ”Ilman kompensoivia päästövähennystoimenpiteitä päästöjen nousu voi lisätä valtion menoja taakanjakosektorin päästöyksiköiden hankinnasta tai vähentää päästöyksiköiden myynnistä saatavia tuloja. Vaikutuksen suuruus riippuu taakanjakosektorin päästöyksikön hinnasta EU:n jäsenmaiden välillä, mihin liittyy täällä hetkellä erittäin suuria epävarmuuksia. Jos päästöyksikön hinta olisi esimerkiksi välillä 30-300 euroa hiilidioksiditonnilta, taakanjakosektorin päästöjen nousu voisi lisätä valtion menoja tai vähentää valtion tuloja kertaluonteisesti arviolta noin 50-480 miljoonaa euroa. On myös mahdollista, että ostettavia päästöyksiköitä ei ole markkinoilla saatavilla.”

Vihreä kasvu
Janne Peljo

8.11.2023

EK pitää huolestuttavana, että käytettävissä ei ole täsmällisempää arviota valtiontaloudelle aiheutuvien kustannusten todennäköisyydestä tai mittakaavasta.